

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра міжнародних економічних відносин

Допущено до захисту

Завідувач кафедри

“08” червня 2018 р.

ВИПУСКНА РОБОТА
на здобуття освітнього ступеня бакалавра
зі спеціальності міжнародна економіка

за темою:

“Шляхи підвищення фінансово-господарської ефективності готелів малої місткості”

Виконавець

студентка 47 групи факультету
міжнародної економіки

Захарчук Вікторія Олександрівна

Науковий керівник

старший викладач

(науковий ступінь, вчене звання)

Павлоцький Володимир Якович

(прізвище, ім'я, по батькові) /підпис/

Одеса 2018

АНОТАЦІЯ

випускної роботи на здобуття освітнього ступеня бакалавра

Захарчук Вікторія Олександрівна

(прізвище, ім'я, по батькові)

Шляхи підвищення фінансово-господарської ефективності готелів малої

місткості (назва випускної роботи)

Одеський національний економічний університет

м. Одеса, 2018 рік

Випускна робота складається з трьох розділів: теоретичні засади управління діяльністю готельних підприємств малої місткості; аналіз ефективності господарської діяльності готелю «Анабель»; шляхи удосконалення ефективності роботи готелю «Анабель».

Об'єктом дослідження є процес підвищення ефективності надання послуг готельними підприємствами малої місткості.

Предметом дослідження є управління ефективністю господарської діяльності готелю «Annabelle».

У випускній роботі розглядаються теоретичні засади управління діяльністю готельних підприємств малої місткості, досліджуються способи підвищення ефективності діяльності підприємств малої місткості. Аналізується стан фінансово-господарської діяльності готельного підприємства «Анабель» за 2016-2017 роки. Оцінюється ефективність діяльності готельного підприємства.

За результатами дослідження обґрунтована доцільність впровадження нового інвестиційного проекту. Проаналізована його ефективність. Наведені в дипломній роботі результати аналізу й рекомендації з підвищення фінансово-господарської ефективності готелів малої місткості можуть широко застосовуватися для роботи у готельному бізнесі України, що обумовлює практичну цінність роботи.

Ключові слова: готелі малої місткості, підвищення ефективності, інвестиційний проект, фінансово-господарська ефективність.

ANNOTATION

final work for an academic degree of bachelor

Zakharchuk Viktoria Alexandrovna

(Full Name)

Ways of increasing the financial and economic efficiency of small hotels

(the name of the final work)

Odessa National Economic University

Odessa, 2018

The final work consists of three sections: the theoretical foundations for managing the activity of small-scale hotel companies; analysis of the economic performance of the hotel "Annabelle"; ways to improve the efficiency of the hotel "Annabelle".

The object of the study is the process of increasing the efficiency of providing services to small-scale hotel companies.

The subject of the study is the management of the economic efficiency of the hotel "Annabelle".

In the final work, theoretical foundations of the management of the activity of hotel enterprises of small capacity are examined, methods for increasing the efficiency of small-capacity enterprises are explored. The state of financial and economic activity of the hotel enterprise "Annabelle" for 2016-2017 is analyzed. The efficiency of the activity of a hotel enterprise.

Based on the results of the study, the feasibility of introducing a new investment project is justified. Its effectiveness is analyzed. The results of the analysis and recommendations on improving the financial and economic efficiency of small hotels can be widely used in work in the hotel business of Ukraine, which makes the work practical.

Key words: hotels of small capacity, increase of efficiency, investment project, financial and economic efficiency.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
РОЗДІЛ 1. Теоретичні засади управління діяльністю готельних підприємств малої місткості	
1.1. Сутність та особливості функціонування готелів малої місткості.....	8
1.2. Фактори забезпечення ефективної діяльності готельних підприємств малої місткості.....	17
РОЗДІЛ 2. Аналіз ефективності господарської діяльності готелю «Анабель»	
2.1. Організаційно-економічна характеристика готелю «Анабель».....	26
2.2. Аналіз основних показників господарської діяльності готелю «Анабель».....	30
РОЗДІЛ 3. Шляхи удосконалення ефективності роботи готелю «Анабель»	
3.1. Характеристика інвестиційного проекту із будівництва літньої тераси готелю «Анабель».....	40
3.2. Калькулювання витрат із інвестиційного проекту.....	45
3.3 Аналіз економічної ефективності інвестиційного проекту.....	48
ВИСНОВКИ	56
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	

Вступ

Останнім часом розширюється спектр питань, спрямованих на підвищення ефективності управління підприємствами туристично-рекреаційної сфери, у тому числі готелів, як сегмента індустрії туризму, успішна діяльність якого спроможна надати поштовх для розвитку всієї вітчизняної економіки. У фокусі споживчих очікувань та економічних інтересів суб'єктів господарювання конкретного організаційно-економічного забезпечення вимагає розвиток створених за період ринкових реформ готельних підприємств малої місткості, які за рівнем сервісу успішно конкурують, а часто й випереджають великі готелі. Попри те, що частка малих готелів у загальному реалізованому попиті на готельні послуги ще залишається незначною, в Україні помітна тенденція до збільшення їхньої кількості. Багатоаспектність проблеми створення нових малих підприємств у сфері готельного господарства зумовлює актуальність розробки організаційно-економічних засад функціонування готельних підприємств малої місткості, спроможних підтримати атмосферу здорової конкуренції в готельному бізнесі й перетворити малі готелі в об'єкти впровадження інновацій, економічних трансформацій і реформ. З огляду на це, виникає об'єктивна необхідність теоретичного обґрунтування вдосконалення організаційного та економічного забезпечення діяльності готельних підприємств малої місткості, збереження й підтримки довгострокових трендів їхнього економічного розвитку з урахуванням пріоритетних національно-економічних інтересів розвитку туристичної сфери України. Збільшення ролі туризму та готельного господарства в економічному розвитку націлює багатьох вітчизняних і зарубіжних учених приділяти увагу актуальним проблемам функціонування готельного бізнесу.

Готельні підприємства малої місткості набули значного поширення, як за кордоном, так і на території України та зайняли свою нішу на готельному ринку. Такі готелі вже в перші роки роботи мають досить високий коефіцієнт

завантаження номерного фонду. Рентабельність таких готелів становить близько 18%, у той час як аналогічний показник для великих готелів перебуває на рівні 8–10%. Строк окупності ГПММ дорівнює приблизно 3–5 рокам, а для готельних комплексів він становить у середньому 7 років. Реалізація проектів готельних підприємств малої місткості при не дуже значних вкладеннях приносить значні прибутки.

Актуальність роботи обумовлюється існуючим безпосереднім зв'язком між рівнем якості готельних послуг та економічною ефективністю та конкурентоспроможністю вітчизняних підприємств готельного господарства. Дотримання необхідної якості готельних послуг пов'язане з вирішенням багатьох проблем технологічного, організаційного і, в першу чергу, управлінського рівня. Важливим є формування в керівників готелів розуміння необхідності постійного поліпшення управління якістю обслуговування, створення адекватної системи моніторингу якості послуг, своєчасної реконструкції приміщень, впровадження новітніх технологій і т. д.

Метою дослідження є вивчення проблеми ефективного управління процесом надання послуг готельних підприємств малої місткості. Вивчення даної проблеми здійснювалося на прикладі діяльності готелю міста – «Annabelle».

Практична цінність роботи полягає у можливості застосування її результатів і рекомендацій для аналізу якості готельних послуг будь-яких готелів міста. Незважаючи на достатню кількість праць, присвячених управлінню якістю готельних послуг, кількість робіт, узагальнюючих практику вітчизняних засобів розміщення, пропонуючи конкретні методики управління якістю є обмеженою. Це дозволяє нам зробити припущення про елементи наукової новизни у кваліфікаційній роботі.

У відповідності з поставленою метою в даній роботі вирішуються наступні **завдання**:

- визначити особливості якості готельних послуг;
- проаналізувати управління якістю послуг у готелях;

- проаналізувати стандартизацію та сертифікацію готельних послуг;
- проаналізувати основні показники господарської діяльності готелю «Annabelle»;
- дослідити конкурентні позиції готелю на ринку послуг оцінити задоволеність споживача якістю послуг готелю «Annabelle»;
- розробити заходи щодо підвищення якості послуг в готелі «Annabelle»;
- впровадити систему якості як засіб покращення готельних послуг;
- розробити заходи щодо розвитку персоналу готелю як фактор у підвищенні якості послуг.

Об'єктом дослідження є процес підвищення ефективності надання послуг готельними підприємствами малої місткості.

Предметом дослідження є управління ефективністю господарської діяльності готелю «Annabelle».

Теоретико-методологічну основу даної роботи склали концептуальний апарат, теоретичні положення і наукові принципи, розроблені вітчизняними та зарубіжними спеціалістами в сфері якості готельних послуг та економіки підприємств готельного господарства. Нормативно-правова та інформаційно-емпірична база дослідження була сформована на основі нормативно-законодавчих актів, статистичних матеріалів, розробок вітчизняних та закордонних вчених, а також результатів власних досліджень.

Методи дослідження. Основний методологічний прийом кваліфікаційної роботи – системно-структурний підхід, що дозволяє найбільш ефективно організовувати дослідження для виконання поставлених завдань. В роботі використані загальнонаукові методи порівняльного, функціонального аналізу, синтезу, класифікації, статистичних групувань, методи індукції і дедукції та інші.

Тема роботи відповідає основним напрямкам науково-дослідної діяльності кафедри туристичного та готельно-ресторанного бізнесу ОНЕУ. За попередніми результатами кваліфікаційної роботи була підготовлена доповідь на студентській науково-практичній конференції ОНЕУ «Розвиток сталого

туризму: виклики і можливості для туристичного та готельно-ресторанного бізнесу» [19].

ВИСНОВКИ

Підводячи підсумки роботи слід зробити наступні висновки.

Готельні підприємства малої місткості набули значного поширення, як за кордоном, так і на території України та зайняли свою нішу на готельному ринку. Такі готелі вже в перші роки роботи мають досить високий коефіцієнт завантаження номерного фонду.

В роботі було розглянено основні теоретико-методологічні аспекти діяльності готелю «Анабель», звітність підприємства, проаналізовано та розроблено проект із будівництва літньої тераси для підвищення прибутку готелю «Анабель».

Аналіз фінансового стану свідчать про те, що рівень доходів готелю у 2017 р. в порівнянні з 2016 р. зріс на 252,8 тис. грн., або на 22,7%. Також було виявлено, що виручка готелю «Анабель» у 2017 р. Порівняно із 2016 р., зросла на 290, 6 тис. грн. При незмінній ціновій політиці готелю, таке збільшення пояснюється зростанням кількості обслугованих клієнтів.

Підсумовуючи висновки другого розділу було виявлено, що діяльність готелю протягом двох останніх років була прибутковою, що зумовило відповідні значення всіх коефіцієнтів рентабельності. Усі показники рентабельності готелю «Анабель» за розглянутий період мали позитивні значення і виявляли тенденцію до зростання. Рентабельність виробничої діяльності за 2017 рік зросла з 1,7 % до 8,9 %. Така тенденція свідчить про покращення управління оборотними засобами готелю.

У третьому розділі дипломної роботи нами було запропонований проект із будівництва літньої тераси для підвищення прибутку готелю «Анабель». Підводячи підсумки можна відмітити, що запропонований інвестиційний проект літньої тераси має принести прибуток у розмірі 331 835 грн. за перший рік свого функціонування, тобто за 2019 рік. Для реалізації даного проекту необхідно 708 135 грн. початкових інвестицій.

Також ми підрахували термін окупності, який становить один рік 10

місяців з моменту початку функціонування нового банкетного залу. А рівень рентабельності цього проекту склав 42,5%.

Ризик, щодо незаповненості нової літньої тераси є помірним, так як готель «Анабель» набув популярності як серед жителів міста так й туристів, при тому що впровадження проекту буде супроводжуватися активною рекламною політикою, яка повинна збільшити цільову аудиторію та залучити нових гостей.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Галасюк С.С., Шикина О.В. - організаційно-економічні засади функціонування малих готелів - Одеса: Атлант, 2015 - 279 с.;
2. Галасюк С. С. Особливості функціонування готельних підприємств малої місткості в конкурентному середовищі / С. С. Галасюк, О. В. Гусєва // Економіка підприємства: сучасні проблеми теорії та практики: Матеріали III міжнародної наук.-практ. конф. (18-19.09.2014). – Одеса: Атлант, 2014. – С. 16-18.
3. Семенов В. Ф. Поняття і зміст організаційно-економічного забезпечення функціонування готельних підприємств малої місткості / В. Ф. Семенов, С. С. Галасюк, О. В. Шикина // Актуальні проблеми економіки. – 2015. – №10 (172). - С. 202-212.
4. Гусєва О. В. Міжнародний досвід створення готельних підприємств малої місткості / О. В. Гусєва // Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: Економіка. – Ужгород: УНУ, 2011. – Спецвипуск 33. - Частина 3. – С. 69-74.
5. Гусєва О. В. Особливості функціонування ринку послуг малих готелів в Одеському регіоні / О. В. Гусєва // Менеджмент підприємницької діяльності : Матеріали одинадцятій Всеукраїнської науч.-практ. конф. студентів, аспірантів, докторантів, (Симферополь, 4-5 апр. 2013 г.) : Діаіпи, 2013. – С. 325 - 326.
6. Гусєва О. В. Проблеми функціонування малих готелів в Україні / О. В. Гусєва // Науковий вісник. Одеський державний економічний університет. Всеукраїнська асоціація молодих науковців. – Науки: економіка, політологія, історія. – 2009. - №5 (83). – С. 216-226.
7. Шикина О. В. Динаміка розвитку малих готелів м. Одеси/ О. В. Шикина // Актуальні проблеми економіки. – 2017. – №1 (187). – С. 313-325.
8. Організація обслуговування у малих готелях: Навч. посібник / Г.Б.

- Мунін, З.І. Тимошенко, Ю.І. Палеха, М.Д. Стамболов; За заг. ред. академіка О.В. Шербенка. - К.: Вид-во Європ. ун-ту, 2007. - 181 с. - Бібліогр.:176 с.
9. Бойко М.Г., Гопкало Л.М. Організація готельного господарства: Підручник. - К.: Київ, нац. торг.-екон. ун-т, 2006. - 448 с.
10. Круль Г. Я. Основи готельної справи. Навч. посіб.- К.: Центр учбової літератури, 2011. - 368 с.
11. Гусєва О. В. Міжнародний досвід створення готельних підприємств малої місткості / О. В. Гусєва // Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: Економіка. – Ужгород: УНУ, 2011. – Спецвипуск 33. - Частина 3. – С. 69-74.
12. Агафонова Л.Г., Агафонова О.С. Туризм, готельний та ресторанний бізнес: ціноутворення, конкуренція, державне регулювання: Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. – К.: Знання України, 2002. – 352 с.
13. Мунін Г.Б., Тимошенко З.І., Палеха Ю.І., Стамболов М.Д. Організація обслуговування у малих готелях. - К.: Вид-во Європ. ун-ту. 2007. - 522 с.
14. Давидова О.Ю. Концептуальні фактори розвитку готельно-ресторанної галузі / О.Ю. Давидова, В.Ю. Ліннік // Вісник ОНУ імені Мечнікова. - 2015. - Т.20. - Вип.6. - С.38.
15. Сенін В.С. Готельний бізнес: класифікація готелів та інших засобів розміщення: навч.посібник / В.С. Сенін, О.В. Денисенко. - М.: Фінанси і статистика, 2004. - 144 с.
16. Гусєва О. В. Дослідження цінової політики малих готелів м. Одеси / О. В. Гусєва // Вісник Хмельницького національного університету. Серія: "Економічні науки" – 2011. - № 6. - Т. 1. – С. 155-159.
17. Галасюк С. С. Прецеденти нормативно-правового забезпечення діяльності малих готелів в Україні / С. С. Галасюк, О. В. Гусєва // Вісник ДонНУЕТ. Серія «Економічні науки». – Донецьк : ДонНУЕТ, 2011. –

Вип. 4 (52). - С. 207-214.

18. Гусєва О. В. Проблеми функціонування малих готелів в Україні / О. В. Гусєва // Науковий вісник. Одеський державний економічний університет. Всеукраїнська асоціація молодих науковців. – Науки: економіка, політологія, історія. – 2009. - №5 (83). – С. 216-226.

19. Шикіна О. В. Динаміка розвитку малих готелів м. Одеси/ О. В. Шикіна // Актуальні проблеми економіки. – 2017. – №1 (187). – С. 313-325.

20. Шикіна О. В. Сезонність як фактор, впливаючий на надання послуг готельними підприємствами / О. В. Шикіна, О. Ю. Цимбаліст // Матеріали IX Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції «Тенденції та перспективи розвитку науки і освіти в умовах глобалізації»: зб. наук. праць. - Переяслав-Хмельницький, 2015. - Вип. 9. – С. 40-42.

21. Герасименко В. Г. Організація надання туристичних послуг: навчальний посібник / В. Г. Герасименко, С. С. Галасюк. – Одеса: Атлант, 2014. – 242 с.

22. Гусєва О. В. Тенденції ринку готельних послуг Одеського регіону / О. В. Гусєва // Організація діяльності підприємств туристичної індустрії в умовах інтеграційних процесів : збірник тез доповідей міжнар. наук.-практ. конф., (Тернопіль, 16-18 квіт. 2013 р.). - Тернопіль : Форос, 2013 . – С. 105-107.

23. Галасюк С. С. Напрями удосконалення організаційно-економічного забезпечення функціонування готельних підприємств / С. С. Галасюк // Актуальні питання управління сталим розвитком у сучасному суспільстві: проблеми та перспективи : матеріали III міжнар. наук.-практ. конф., 30-31.10.2014 р. – Кременчук: КрНУ ім. М. Остроградського, 2014. – С. 66-68.

24. Карсекін В.І. Інвестиційна політика: проблеми теорії і практики готельного бізнесу: монографія / В.І. Карсекін, Л.А. Бовш. – Харків:

ХДУХТ, 2010. - 518 с.

25. Карсекін В.І. Проблеми інвестування підприємств готельного господарства України в сучасних умовах / В.І. Карсекін, Л.А. Петренко // Вісник ДонДУЕТ. - Донецьк, 2004. - Вип.16. - Т.1. - С. 254 – 266

26. Шикіна О. В. Сутність організаційно-економічного забезпечення функціонування готельних підприємств малої місткості / О. В. Шикіна // Матеріали IV між нар. наук.-практ. конф. «Економіка підприємства: сучасні проблеми теорії та практики» (18 вересня 2015 р.). – Одеса: Атлант, 2015. – С. 44-45.

27. Галасюк С. С. Малі готелі в структурі готельної бази Одеського регіону / С. С. Галасюк, О. В. Шикіна // Науковий вісник Буковинського державного фінансово-економічного університету. Економічні науки : збірник наук. праць. – Чернівці: БДФЕУ, 2015. – Вип. 28. - Ч. 2. - С. 75-79.

28. Гусєва О. В. Міжнародний досвід створення готельних підприємств малої місткості / О. В. Гусєва // Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: Економіка. – Ужгород: УНУ, 2011. – Спецвипуск 33. - Частина 3. – С. 69-74.

29. Гусєва О. В. Проблеми функціонування малих готелів в Україні / О. В. Гусєва // Науковий вісник. Одеський державний економічний університет. Всеукраїнська асоціація молодих науковців. – Науки: економіка, політологія, історія. – 2009. - №5 (83). – С. 216-226.

30. Шикіна О. В. Динаміка розвитку малих готелів м. Одеси/ О. В. Шикіна // Актуальні проблеми економіки. – 2017. – №1 (187). – С. 313-325.